

Annika Olsen
Løgtingskvinna

Skálafjarðartunnilin verður eitt stórt framstig fyri Føroyar

Málið um at gera undirsjóvar-tunnil millum Streymoyнна og Eysturoyнна hevur verið drúgt í politiska landslag-num. Hóast mong hava verið ivasom um hesa verkætlan, sum nú verður gjørd á pri-vatum grundarlagi, so fegnist eg um, at Løgtingið nú hevur samtykt at geva felagnum eina longða tíðarfreist til at finna figging til hesa so týðningarmiklu verkætlan fyri Føroyar.

Alment ella privat

Sum so mangan hevur kjak-ið tíverri ikki snúð seg um fyrimunirnir fyri landið við hesari verkætlan. Heldur hevur man kjakast um verk-ætlanin skal vera privat ella almen. Atgerðarloysi hevur valdað og kjakið, um tað skal verða hesin ella hasin leisturin, hevur darvað mál-inum í ólukkumáta. Nú er avgerð loksins tikin, og tað er í sær sjálvum eitt stórt framstig. Mong hava málað eina ljósareyða mynd av, hvussu frálíkt tað hevði verið, um so var, at landið stóð fyri verkætlanini, tí so hevði tað verið ein ótømandi inntøkukelda hjá landinum til at figgja aðrar tunnlar m.a. Sandoyartunnilin.

Tann ljósareyða myndin av Skálafjarðartunnilinum sum eina almenna iløgu er langt frá so ljósareyð, sum mong hava havt á lofti. Skuldi hesin tunnil verið almennur, hevði tað verið neyðugt, at tað almenna/landskassin tók upp eitt lán uppá eina milliard, og hetta hevði í besta føri ført landskassan beinleiðis í óføri. Ein tunnil, ið skal verða figgjaður við bummgjaldið, hevði onga inntøku givið undir byggi-tíðini, ið er á leið 4 ár, og har-umframt hevði tað minkað munandi um gjaldføri hjá landskassanum tey næstu árin. Hetta hevur m.a. landsbankin gjørt vart við. Fór man undir at gera verk-ætlanina sum eina almenna verkætlan, hevði kreditvirðið

hjá Føroyum versnað mun-andi, serliga um landið í hesum krepputiðum skuldi taka eitt lán uppá 1 milliard. Hetta hevði uttan iva havt eina skaðiliga ávirkan fyri metingina hjá eitt nú Moodys av føroyska búskapinum.

Nú verður tunnilin gjørd-ur av privatum uttan veð-hald frá landskassanum og uttan at landið á nakran hátt ber nakran vága. Skuldi tað seinni víst seg, at landið hevur "forert" eina inn-tøkukeldu til privatar stig-takarar, og at landsstýrið angrar hesa avgerð, so er tað lagt upp fyri hesum við í lógaruppskotinum, at landið til eina og hvørja tíð kann yvirtaka tunnilin

SKÁLAFJARÐAR-TUNNILIN ER STØRSTA VERKÆTLAN Í FØROYA SØGU. HETTA ER EIN VERKÆLAN, IÐ SKAPAR OPTIMISMU OG BINDUR ØKI SAMAN

um ynski er til tess. Lógin sigur, at tá tunnilin hevur verið í nýtslu í 2 ár, hevur landið ein forkeypsrætt, har kostprísurin verður settur eftir einum ávisum prísprofili, sum verður avtalaður í kon-sessiónsavtaluni millum pri-vata felagið og landsstýrið.

Gitingar hava eisini verið frammi um, at privata felagið fær allar ágóðar, meðan land-ið verður bundið niður og stendur eftir við øllum váð-anum av verkætlanini Hetta er ómetaliga skeivt ført fram, tí landið átekur sær nemliga ongan váða, veðhald ella figgjarligt veðhald frá lands-stýrinum. Fyri tað fyrsta er tað privata felagið, sum skal gera allar íbindingar í ver-andi veganet, og tað er onki í lógini ella avtaluni, sum

sigur, at landið skal lata gera avleiddar verkætlanir fyri hundratalsmilliónir, sum fleiri vilja vera við. Skuldi tað víst seg, at felagið fór á húsagang, so ertað heldur ikki nakað í lógaruppskotinum, sum bindur landið til nakað yvirhøvur. Tað fer somuleiðis at vera møguligt at gera aðrar iløgur í veganetið, tær iløgur sum m.a. samferðsluætlanin hjá Landsverki leggur upp til, uttan at landið skal endurrinda felagnum fyri møguliga mistar inntøkur orsaka av hesum.

Tá ið tunnilin er afturgold-in, og felagið hevur fingið eitt avtalað avkast av sínari iløgu, verður tunnilin latin aftur til landið ókeypis. Tað

ringvirknaðir fara óivað eisini at síggjast aftur í Eysturoynni og Norðoyggjum. Hvat við-víkur tunnlinum sum ar-beiðsskapandi tiltak, so vísa útrokningar hjá Figgjar-málaráðnum, at tunnilin hevur eitt virði uppá 1,67 av RLÚ. Útrokningar frá 2008 frá vinnumálaráðnum, sum tá umsat verkætlanina, siga, at tunnilin hevur við sær risa løngjaldingar, sum vit netupp í hesum døgum við ovurstórum arbeiðsloysi hava tørv á:

2010:	35 mió
2011:	91 mió
2012:	112 mió
2013:	118 mió
2014:	109 mió
2015:	58 mió
2015:	58 mió
2016:	58 mió
2017:	27 mió.

Hesi tøluni eru grundað á royndir frá Norðoyatunlinum og skulu sjálvsagt takast við einum ávisum fyrivarni, men onkursvegna geva tøluni okkum eina ábending um, at tunnilin hevur eitt stórt nyttuvirði fyri tað føroyska samfelagið. Vit hava brúk fyri arbeiðsskapandi til-tøkum í hesum hart spentu búskapartiðum, og Skála-fjarðartunnilin er avgjørt eitt stig tann rætta vegin

Vit eiga at síggja mögu-leikarnar heldur enn forð-ingarnar. Bæði möguleikar fyri familjurnar við spardari koyritið og harvið meira kvalitetstíð við familjuni, sparing av brenslu og harvið CO2 útláti og óanaðir möguleikar fyri vinnulivið. Tað er onki at ivast í, at hendan verkætlanin fer at binda partar av Føroyum tættari at hvørjum øðrum og harvið broyta føroyska landslagið radikalt. Fólkið kemur tættari at hvørjum øðrum í einum stórum parti av Føroyum ella sum slogani hjá Nokia "Connecting people".

Helgi Abrahamsen
Løgtingsmaður
Strendur

Mugu velja millum var-andi orku ella hægri prís

"SEV noyðist at hækka prísinn." Soleiðis ljóðaði ein yvirskrift í einum av bløð-unum í farnu viku. Yvir-skriftin kløkkaði meg als ikki, og helst fara vit at síggja fleiri líknandi yvir-skriftir í komandi tíðum.

El-framleiðslan í Føroy-um er soleiðis samansett, at størsti parturin verður framleiddur úr olju, og tí sigur tað seg sjálv, at hvørja ferð prísurin á olju hækkar, so verður framleiðslan eis-ini dýrari.

Nú er støðan blivin so vanlukkulig, at SEV sigur seg hvørki hava ráð at fram-leiða fyri verandi prís, ella at útbyggja alternativar orkukeldur. Vit eru við øðrum orðum komin í eina ónda ringrás.

Støðan er álvarslig

Vit mugu øll duga at síggja, at vit eru á vandakós. Neyðugt er tí at leggja allar gamlar ósemjur afturum og hyggja frameftir. Um vatn-orka er betri enn vindorka ella øvugt, um SEV sjálv skal fremja útbyggingar, ella onnur skulu gera tað, um feilir eru gjørdir her ella har, tað eru heilt aðrir spurningar.

Okkara samfelag er í eini álvarsamari støðu hvat

orku viðvíkur, og tí mugu vit standa saman um at fáa framt útbyggingar, ið gera okkum minni heft av olju.

Tilvildin kann ikki ráða

El-orkan fyllir somikið nógv í okkara samfelag, at hvørja ferð tá brek er í framleiðsluni, so steðgar mestsum alt samfelagið upp. Tí kunnu vit ikki lata spurningin, um hvør hevur valdið undir tí prutlandi grýtulokinum í Miðeystri, vera avgerandi fyri, hvussu høgur prísurin skal vera á streymi í Føroyum.

Spurningurin er ikki, um SEV fer at hækka prísinn ella ikki. Spurningurin er, um vit vilja brúka pengar til varandi orkukeldur nú, ella vit í framtíðini vilja lata prísinn hækka í stór-um. Longri vit biða við at útbyggja alternativu orku-keldurnar, størri verður prishækkingin, tí oljuprís-urin fer bara uppeftir (sæð yvir eitt longri tíðarskeið). Tí nyttar ikki at halda prísinum niðri, við at spara í útbyggingum. Nei lat okkum heldur koma í gongd við útbyggingum av varandi orkukeldum – ongantið ov skjótt!

